

תפקוד סדרת הרווחה

במשרדי הממשלה

וביחידות הסמך

סיכום עבודת המטה

והנחיות לביצוע

ירושלים, י"ט בטבת התשע"ג
1 בינואר 2013
2012-4972
חוזר מס' 1/2013

אל: הסמנכ"לים הבכירים למנהל ומשאבי אנוש במשרדי הממשלה וביחידות הסמך

שלום רב,

הנדון: תפקוד סדרת הרווחה במשרדי הממשלה ויחידות הסמך

סיום עבודת המטה

חוזרנו מתאריך 9 במאי 2012

ניהול ההון האנושי הינו צורך בסיסי בכל ארגון, פרטי וציבורי כאחד. הממונה על שירותי הרווחה מהווה חלק ממערך כולל העוסק בתחום זה. עבודת הרווחה בארגון עוסקת באיתור צרכים ומצוקות של עובדים ומסייעת לפתרונם, למען רווחת העובדים ולשם שיפור הקשרים וטיפול המחויבות ההדדית בינם לבין מקומות עבודתם.

עבודת הממונה על שירותי הרווחה בארגון כוללת סיוע לעובד התמודדות עצמית עם בעיותיו וצרכיו, תוך גיוס וניצול המשאבים הדרושים לכך, הן במסגרת מקום העבודה והן בסיוע סוכנויות טיפול מחוץ למקום העבודה. הסיוע לעובד כולל התערבות במצבי משבר והושטת עזרה ממוקדת בדרך של ליווי, תמיכה אישית והכוונה לפרק הזמן הנחוץ.

בחוזרנו שבסימוכין, הנוגע לתפקוד סדרת הרווחה במשרדי הממשלה ויחידות הסמך, צירפנו את נספח השאלון, אותו התבקשתם למלא על מנת שנוכל לבחון את התפקוד.

בתהליך איסוף השאלונים ועיבודם, נבחרו הקריטריונים כמשקפים את היקפי ומורכבות עבודת האחראים על הרווחה ובניהם:

- מספר העובדים במשרד/ יח' הסמך,
- מספר הגמלאים במשרד/ יחידת הסמך
- תקציב המשרד לפעולות הרווחה
- פיזור גאוגרפי ומספר ביקור ביחידות
- ניהול תיק עובד הכולל יומן מעקב
- מספר ההפניות לשירותי הרווחה בקהילה
- מספר נאמני הרווחה
- מספר העובדים המוגדרים כבעלי בעיות כלכליות והמקבלים סיוע כספי מקרנות
- מספר העובדים המוגדרים כבעלי בעיות רפואיות והמקבלים סיוע מקרנות מצוקה
- מספר פעולות חברה ותרבות שנתיות (רווחה בעין)
- קריטריון איכותני

לאחר עיבוד נתוני משרדי הממשלה ויחידות הסמך נקבעו שלוש רמות לתפקוד סדרת הרווחה, המשקפות את השונות בהיקפי העבודה והמורכבות בין משרדי הממשלה ויחידות הסמך.

• תקינת רמות המשרה של הממונה על הרווחה - שלוש הרמות:

<u>רמה 1 –</u>	מנהל תחום (רווחה)	40-42 מח"ר
<u>רמה 2 –</u>	מרכז בכיר (רווחה)	39-41 מח"ר
<u>רמה 3 –</u>	מרכז (רווחה)	38-40 מח"ר

• העובדים בדירוג הסוציאלי: ידורגו באופן אישי, בהתאם לרמות גמול שייקבע על ידי נציבות שירות המדינה, מאחר ותפקיד הממונה על פעילות הרווחה אינו נכלל בלוח תפקוד העובדים הסוציאליים (הסכם קיבוצי 1997 – 1993).

• דרישות ההשכלה של הממונה על פעילות הרווחה:

הטיפול בהון האנושי ובמיוחד בתחום הרווחה, עבר ועובר שינויים מהותיים ממיקוד בנושאים כגון: כנסים, טקסים, קייטנות שהינם אירועי "רווחה בעין", למכלול רחב יותר ובו נושאים האמורים לעיל והתמקדות בנושאי רווחה הנדרשים מהממונה ובניהם הכשרה מקצועית מתאימה ויכולות להתמודד במגוון מצבי מצוקה בעבודתו היום-יומית, עם סוגיות ייחודיות של כל עובד ובני משפחתו בתחומים כגון: בעיות הקשורות בעובדים שנפטרו ובני משפחותיהם בעיות הקשורות בבריאות הגוף והנפש, בעיות כלכליות וכדומה. מכאן, שתפקיד הממונה על הרווחה הינו רחב, רגיש ומקצועי הנותן מענה לטיפול ולמניעה של בעיות סוציאליות. כאמור בחוזרנו שבסימוכין, הוועדה הבין-משרדית מצאה כי יש הכרח לחזק במשרדי הממשלה וביחידות הסמך את פעילות הרווחה בתחום הפרט. לצורך כך הוחלט כי דרישות ההשכלה לממונה על פעילות הרווחה יהיו השכלה אקדמית (תואר ראשון), רצוי בעבודה סוציאלית או במדעי ההתנהגות או בקרימינולוגיה או בפסיכולוגיה.

יחד עם זאת ומאחר שעד כה משרת הממונה על פעילות הרווחה הייתה מדורגת בדירוג המח"ר, והועסקו בה גם עובדים בדירוג המנהלי, נקבעה תקופת מעבר של חמש שנים, בה עובדים קיימים אשר טרם רכשו השכלה אקדמית, יוכלו להתמודד על תפקידים אלה במכרזים פנימיים ובין משרדיים בלבד.

החל מתאריך 01 בינואר 2018 יושוו הדרישות במכרז הפנימי ובמכרז הפומבי, ועובדים חסרי השכלה אקדמית לא יוכלו להתמודד על תפקידים אלה. נבקשם לידע את העובדים במשרדכם בדבר השינויים הצפויים בדרישות המשרה, על מנת שיוכלו להיערך בהתאם.

(ראה תאורי תפקיד – נספח ב')

• הכשרה מקצועית לממונה על פעילות הרווחה

כאמור, השינויים שחלו בטיפול ברווחת העובד דורשים התמקצעות והכשרה של עובדי הרווחה, תוך רכישת כלים מקצועיים לטיפול במגוון מצבים, כולל חשיפה לגורמים מטפלים בקהילה. הממונים על פעילות הרווחה יקודמו לדרגת השיא במתח הדרגות לאחר סיום קורסים מקצועיים בהיקף של 200 שעות בתחום זכויות פרט וטיפול בפרט, כפי שיפורסם על-ידי האגף להדרכה, להשכלה ולרווחה בנציבות שירות המדינה.

• מבנה ארגוני של היחידה הממונה על פעילות הרווחה:

כיום, הממונה על פעילות הרווחה במשרדי הממשלה וביחידות הסמך כפוף, בחלק מהמקרים, למנהל משאבי אנוש ובמקרים אחרים כפיפותו היא ישירות לסמנכ"ל הבכיר למינהל ומשאבי אנוש. בחלק ממשרדי הממשלה ומיחידות הסמך נעשית פעילות הרווחה מבלי להקצות את כח-האדם הדרוש לביצוע פעילות זו. מומלץ כי כל משרד ויחידת סמך יקצה לפחות משרה אחת אשר עיסוקה העיקרי יוגדר לתחום הרווחה. מאחר שתחום הרווחה מנוהל באופן עצמאי, ומאחר שיש הכרח בשמירה על סודיות וצנעת הפרט, הוחלט כי הממונה על פעילות הרווחה יהיה כפוף ישירות לסמנכ"ל הבכיר למינהל ומשאבי אנוש.

ביחידות בהן קיים פיזור גיאוגרפי בכל רחבי הארץ, ניתן ליצור משרות מרכזים מחוזיים של פעילות הרווחה, ולא יותר משלוש משרות בכל משרד/יחידת סמך (מלבד העומד בראש היחידה). חלוקת התקנים תהיה כדלקמן: מחוז באר שבע והדרום, מחוז תל אביב והמרכז ומחוז חיפה והצפון. קיימות שתי אפשרויות ליצירת משרת מרכז מחוזי של פעילות הרווחה: האחת במשרה מלאה אשר זהו כל עיסוקה, והשנייה כהטלת מטלה בנוסף על תפקידו אחר.

(מצ"ב נספח א' - מבנה ארגוני מוצע מטה/ מחוז).

קביעת רמת המשרה של העומד בראש היחידה הממונה על פעילות הרווחה וכן רמת המשרה של המרכזים המחוזיים של פעילות הרווחה תיקבע על פי היקף הפעילות ומורכבותה, כפי שבאים לידי ביטוי בתבחינים שיפורטו להלן.

קביעת רמת האחראי על הרווחה ומכסת עלויות:

בימים אלה, ישלח לכל משרד/יחידת סמך מסמך המפרט את רמת המשרה שנקבעה עבור מנהל היחידה המשרדית, בהתאם לנתוני השאלון שהתקבלו במשרדנו וניתוחם על פי הפרמטרים, כאמור לעיל.

שינוי מתח דרגות של מנהל היחידה ייעשה ללא חיוב מכסת שינויי התקינה והדרגות האישיות המאושרת למשרד, שאר רמות המשרות המשויות במבנה הארגוני לסדרת הרווחה משרדים ויחידות סמך, ככל שיידרש שינוי תקן, ייעשה תוך חיוב מכסת העלויות המאושרות של המשרדים / יח' הסמך.

משרדים ויחידות סמך אשר טרם הגישו את השאלונים מתבקשים להחיש את הטיפול כדי למנוע עיכובים ביישום התהליך הארגוני ובגיבוש המבנה הארגוני הראוי למשרד/ יחידת סמך.

זה המקום לציין כי נציבות שירות המדינה מייחסת חשיבות עליונה למתן שירותי הרווחה במשרדים וביחידות הסמך. תמיכה ישירה בעובדים מחזקת את ההון האנושי אשר קובע את טיבו וטבעו של הארגון.

אנו משוכנעים שעיצוב מעמדו של הממונה על הרווחה ישפר ויסייע בניהול ובקידום ההון האנושי בשירות המדינה.

תפקוד סדרת
ה ויחידות הסמך.doc

בברכה,

מוטי אהרונ

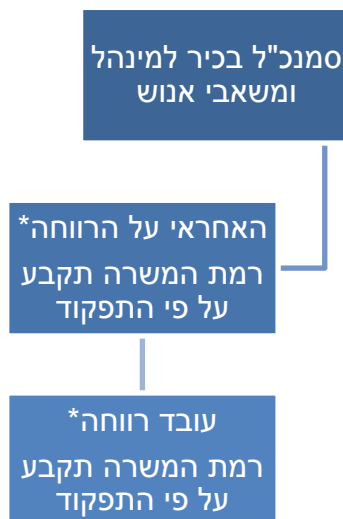
סגן נציב שירות המדינה

העתק: מר משה דין - נציב שירות המדינה, נציבות שירות המדינה
המנהלים הכלליים במשרדי הממשלה וביחידות הסמך
עו"ד קובי אמסלם - הממונה על השכר והסכמי עבודה, משרד האוצר
מר אריאל יעקובי - יו"ר הסתדרות עובדי המדינה
גב' איילה גונן - מנהלת אגף בכיר (מערכת הבטחון) בפועל, נציבות שירות המדינה
מר יוני דוקן - מנהל אגף בכיר (מערכת הבריאות) בפועל, נציבות שירות המדינה
מר אופיר בניהו - מנהל אגף בכיר הדרכה השכלה ורווחה, נציבות שירות המדינה
גב' ברוריה אטיאס - מנהלת תחום בכירה (רווחה), נציבות שירות המדינה
חברי הנהלה והממונים בנציבות שירות המדינה
מנהלי משאבי אנוש במשרדי הממשלה ויחידות הסמך
גב' חן דנוך - מנהלת תחום (משרדי הממשלה ויח' הסמך), נציבות שירות המדינה
רפרנטים במשרדי הממשלה ויחידות הסמך נשמ

נספח א':

מבנה ארגוני מוצע – מטה/מחוז:

מטה:

*

מחוז:

בהתאם למבנה ארגוני – מוצע שבמשרדים בהם יש פיזור גיאוגרפי של מחוזות וכן פונקציה של גודל המשרד - יהיה תקן בכל מחוז ועד 3 תקנים. (פיזור – ב"ש ודרום, ת"א ומרכז, חיפה וצפון).

*התקן במחוזות ייבחן בשתי אפשרויות:

- במשרדים גדולים – תקן במשרה מלאה (בכפוף לתקן פנוי מהמקורות של המשרד).
- במשרדים קטנים – תקן יהיה בנוסף על תפקיד.

נספח ב' :

תאורי תפקיד:

דרוג בסיסי	דרגה	תיאור העיסוק ארצי
מח"ר	40-42	מנהל/ת תחום (רווחה)

פירוט התפקידים העיקריים:

מופקד על נושא הרווחה לעובדים, גמלאים ועל הפצת מידע בנושאים שבתחום טיפולו.

בניית מערך תמיכה וליווי אישי לעובדים ובני משפחתם. תומך ומלווה מקצועית עובדים / גמלאים בעת מצוקה, בעיות אישיות ומשפחתיות כגון: רפואי, כלכלי, משפחתי, בחיי המשפחה, יחסי עובד מעסיק, עשוי להעביר חוות דעת מקצועית לוועדות השונות. מסייר ביחידות המשרד, לומד את הבעיות המועלות על-ידי הממונים והעובדים ומסייע במציאת פתרונות מקצועיים לבעיות אישיות של העובדים המשבשות את מהלך העבודה התקין.

סיוע לעובדים / גמלאים בבעיות אישיות ומשפחתיות ומפנה אותם לגורמים מקצועיים מתאימים בקהילה, עוקב אחר התקדמות הטיפול, מבקר עובדים המאושפזים תקופות ארוכות בבתי החולים או בביתם.

מופקד על בניית מערכים לסדנאות והנחיית עובדים בנושאים כגון: משפחה, הפרט ודרכי התמודדות עם משברים.

ניהול "תיק עובד" הכולל תיעוד ומעקב אחר פעילות הטיפול בעובד / גמלאי ומפקיד דוח שנתי על ביצוע פעולות רווחה ודוחות נוספים לפי דרישת האחראי ונציבות שירות המדינה.

ניהול, הנחייה, הדרכה והפעלת עובדים העוסקים ברווחה ביחידות הפזורות ברחבי הארץ הנמצאות בתחום טיפולו.

השתתפות בוועדות משרדיות ובין-משרדיות בנושאים הקשורים לתחומי עבודתו.

ייעוץ, ארגון וליווי פעילויות רווחה בתחומי – חברה, תרבות ופנאי, בריאות, ספורט, טיולים, נופשונים, טכסים ואירועי חברה.

דרישות סף:

השכלה*:

במכרז פומבי- השכלה אקדמית (תואר ראשון). רצוי באחד מהתחומים הבאים: בעבודה סוציאלית ו/או מדעי ההתנהגות ו/או קרימינולוגיה, ו/או פסיכולוגיה.

*במכרז פנימי – השכלה תיכונית (12 שנות לימוד) יוכלו להתמודד גם עובדים בדירוג המנהלי לתקופת מעבר של חמש שנים (דהיינו עד תאריך 31.12.2017 כולל). לאחר מכן, החל מתאריך 01.01.2018 יעודכנו דרישות הסף במכרז פנימי / פומבי להשכלה אקדמית / עו"ס כפי שמפורט בדרישות ההשכלה.

ניסיון:

לבעלי תואר ראשון – 4 שנות ניסיון באחד או יותר מהתחומים הבאים : ארגון פעילות לרווחת עובדים ו/או עבודה סוציאלית ו/או עבודה טיפולית ו/או עבודה רווחה תעסוקתית ו/או עבודה קהילתית-חברתית.

לבעלי תואר שני – 3 שנות ניסיון באחד או יותר מהתחומים הבאים : ארגון פעילות לרווחת עובדים ו/או עבודה סוציאלית ו/או עבודה טיפולית ו/או עבודה רווחה תעסוקתית ו/או עבודה קהילתית חברתית.

לבעלי השכלה תיכונית – (12 שנות לימוד) – 8 שנות ניסיון באחד או יותר מהתחומים הבאים : ארגון פעילות לרווחת עובדים ו/או עבודה טיפולית ו/או עבודה קהילתית-חברתית.

לבעלי השכלה תיכונית +2 (14 שנות לימוד) – 6 שנות ניסיון באחד או יותר מהתחומים הבאים : ארגון פעילות לרווחת עובדים ו/או עבודה טיפולית ו/או עבודה קהילתית-חברתית.

דרישות נוספות ורצויות:

כושר ארגון.
יכולת הדרכה.
יכולת ניהול משא ומתן.
כושר הבעה בכתב ובעל-פה (בשפה העברית)

הערה:

- עובד בעל השכלה אקדמית (תואר ראשון לפחות) בעבודה סוציאלית – ידורג ברמת גמול בהתאם לדרגת המשרה במכרז על פי החלטת נציבות שירות המדינה.
- עובד בעל השכלה תיכונית – ידורג באופן אישי בדירוג המנהלי בדרגה המקבילה לדרגת המשרה בתקן.
- החל מתאריך 01 בינואר 2018 יושוו הדרישות במכרז הפנימי ובמכרז הפומבי, ועובדים חסרי השכלה אקדמית לא יוכלו להתמודד על תפקידים אלה. נבקשכם ליידע את העובדים במשרדכם בדבר השינויים הצפויים בדרישות המשרה, על מנת שיוכלו להיערך בהתאם.
- קידום לדרגת השיא במתח הדרגות יותנה בהתחייבות לסיום קורסים מקצועיים בהיקף של 200 שעות בתחום זכויות פרט וטיפול בפרט, כפי שיפורסם על ידי האגף להדרכה, להשכלה ולרווחה בנציבות שירות המדינה.

תאורי תפקיד:

תיאור העיסוק ארצי	דרגה	דרוג בסיסי
מרכז/ת בכיר/ה (רווחה)	39-41	מח"ר

פירוט התפקידים העיקריים:

מופקד על נושא הרווחה לעובדים, גמלאים ועל הפצת מידע בנושאים שבתחום טיפולו.

ריכוז מערך תמיכה וליווי אישי לעובדים ובני משפחתם. תומך ומלווה מקצועית עובדים / גמלאים בעת מצוקה, בעיות אישיות ומשפחתיות כגון: רפואי, כלכלי, משברים בחיי המשפחה, יחסי עובד מעסיק, עשוי להעביר חוות דעת מקצועית לוועדות השונות. מסייר ביחידות המשרד, לומד את הבעיות המועלות על-ידי הממונים והעובדים ומסייע במציאת פתרונות מקצועיים לבעיות אישיות של העובדים המשבשות את מהלך העבודה התקין.

סיוע לעובדים / גמלאים בבעיות אישיות ומשפחתיות ומפנה אותם לגורמים מקצועיים מתאימים בקהילה, עוקב אחר התקדמות הטיפול, מבקר עובדים המאושפזים תקופות ארוכות בבתי החולים או בביתם.

מופקד על בניית מערכים לסדנאות והנחיית עובדים בנושאים כגון: משפחה, הפרט ודרכי התמודדות עם משברים.

ניהול "תיק עובד" הכולל תיעוד ומעקב אחר פעילות הטיפול בעובד / גמלאי ומפקיד דוח שנתי על ביצוע פעולות רווחה ודוחות נוספים לפי דרישת האחראי ונציבות שירות המדינה.

ניהול הנחייה, הדרכה והפעלת עובדים העוסקים ברווחה ביחידות הפזורות ברחבי הארץ הנמצאות בתחום טיפולו.

השתתפות בוועדות משרדיות ובין-משרדיות בנושאים הקשורים לתחומי עבודתו. ייזום, ארגון וליווי פעילויות רווחה בתחומי – חברה, תרבות ופנאי, בריאות, ספורט, טיולים, נופשונים, טכסים ואירועי חברה.

דרישות סף:

השכלה*:

במכרז פומבי- השכלה אקדמית (תואר ראשון). רצוי באחד מהתחומים הבאים: בעבודה סוציאלית ו/או מדעי ההתנהגות ו/או קרימינולוגיה, ו/או פסיכולוגיה.

*במכרז פנימי – השכלה תיכונית (12 שנות לימוד) יוכלו להתמודד גם עובדים בדירוג המנהלי לתקופת מעבר של חמש שנים (דהיינו עד תאריך 31.12.2017 כולל). לאחר מכן, החל מתאריך 01.01.2018 יעודכנו דרישות הסף במכרז פנימי / פומבי להשכלה אקדמית / עו"ס כפי שמפורט בדרישות ההשכלה.

ניסיון:

לבעלי תואר ראשון – 3 שנות ניסיון באחד או יותר מהתחומים הבאים : ארגון פעילות לרווחת עובדים ו/או עבודה סוציאלית ו/או עבודה טיפולית ו/או עבודה רווחה תעסוקתית ו/או עבודה קהילתית-חברתית.

לבעלי תואר שני – 2 שנות ניסיון באחד או יותר מהתחומים הבאים : ארגון פעילות לרווחת עובדים ו/או עבודה סוציאלית ו/או עבודה טיפולית ו/או עבודה רווחה תעסוקתית ו/או עבודה קהילתית חברתית.

לבעלי השכלה תיכונית – (12 שנות לימוד) – 6 שנות ניסיון באחד או יותר מהתחומים הבאים : ארגון פעילות לרווחת עובדים ו/או עבודה טיפולית ו/או עבודה קהילתית-חברתית.

לבעלי השכלה תיכונית +2 (14 שנות לימוד) – 4 שנות ניסיון באחד או יותר מהתחומים הבאים : ארגון פעילות לרווחת עובדים ו/או עבודה טיפולית ו/או עבודה קהילתית-חברתית.

דרישות נוספות ורצויות:

כושר ארגון.
יכולת הדרכה.
יכולת ניהול משא ומתן.
כושר הבעה בכתב ובעל-פה (בשפה העברית)

הערה:

- עובד בעל השכלה אקדמית (תואר ראשון לפחות) בעבודה סוציאלית – ידורג ברמת גמול בהתאם לדרגת המשרה במכרז על פי החלטת נציבות שירות המדינה.
- עובד בעל השכלה תיכונית – ידורג באופן אישי בדירוג המנהלי בדרגה המקבילה לדרגת המשרה בתקן.
- החל מתאריך 01 בינואר 2018 יושוו הדרישות במכרז הפנימי ובמכרז הפומבי, ועובדים חסרי השכלה אקדמית לא יוכלו להתמודד על תפקידים אלה. נבקשם ליידע את העובדים במשרדכם בדבר השינויים הצפויים בדרישות המשרה, על מנת שיוכלו להיערך בהתאם.
- קידום לדרגת השיא במתח הדרגות יותנה בהתחייבות לסיום קורסים מקצועיים בהיקף של 200 שעות בתחום זכויות פרט וטיפול בפרט, כפי שיפורסם על ידי האגף להדרכה, להשכלה ולרווחה בנציבות שירות המדינה.